

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia wszawicy i świerzbu w Przedszkolu Nr 40 w Bielsku- Białej

1. Cel procedury

Procedura ma na celu zapewnienie higienicznych warunków pobytu dzieci w przedszkolu oraz ochronę przed rozprzestrzenieniem się wszawicy i świerzbu w placówce.

2. Zakres procedury

Procedura dotyczy postępowania w przypadku stwierdzenia wszawicy i świerzbu w przedszkolu.

3. Uczestnicy postępowania – zakres odpowiedzialności

3.1. Rodzice (opiekunowie prawni): muszą mieć świadomość konieczności monitorowania na bieżąco czystości skóry oraz głowy własnego dziecka.

3.2. Nauczyciele: do niezwłocznego zgłaszania dyrektorowi przedszkola wszystkich informacji dotyczących pojawienia się objawów zakażenia wszawicą lub świerzbem u podopiecznych, które zauważyli lub, o których dowiedzieli się od rodziców/prawnych opiekunów.

3. 3. Pracownicy obsługi: winni zgłosić swoje podejrzenia, co do wystąpienia wszawicy lub świerzbu w danej grupie nauczycielowi, bądź dyrektorowi placówki.

3. 4. Dyrektor: jest zobowiązany do zapewnienia dzieciom higienicznych warunków pobytu w przedszkolu, a pracownikom higienicznych warunków pracy.

4. Opis procedury

4. 1. Aby zapewnić higieniczne warunki pobytu dziecka w przedszkolu oraz chronić przed rozprzestrzenieniem się wszawicy i świerzbu w placówce, zobowiązuje się:

- Rodziców/ opiekunów prawnych do regularnego monitorowania czystości skóry i głowy dziecka.
- Nauczycieli do niezwłocznego zgłaszania dyrektorowi przedszkola wszystkich informacji dotyczących pojawienia się objawów zakażenia wszawicą i świerzbem u podopiecznych, które zauważyli lub o których dowiedzieli się od rodziców/ opiekunów prawnych.
- Pracowników obsługi do niezwłocznego zgłaszania dyrektorowi przedszkola podejrzeń co do wystąpienia wszawicy lub świerzbu w danej grupie.
- Nauczycieli do pozyskiwania na początku roku szkolnego pisemnej zgody rodziców na objęcie dziecka opieką profilaktyczną (co jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na dokonanie w przypadku uzasadnionym przeglądów czystości skóry i głowy).

4. 2. W przypadku wystąpienia choroby pasożytniczej na terenie placówki :

- Dyrektor przedszkola zarządza dokonanie przez osoby upoważnione do kontroli czystości skóry i głowy wszystkich dzieci w grupie, z zachowaniem zasady intymności (kontrola indywidualna w wydzielonym pomieszczeniu)
- Nauczyciel zawiadamia rodziców dzieci, u których stwierdzono wszawicę/ świerzb o konieczności podjęcia niezwłocznie zabiegów higienicznych skóry głowy. W przypadku

stwierdzenia świerzbu skierowanie do lekarza. Rodzic jest zobowiązany do niezwłocznego odebrania dziecka z przedszkola i podjęcia leczenia w obydwu przypadkach.

- Wychowawca zapoznaje rodziców ze sposobem działań, informuje też o konieczności poddania się kuracji wszystkich domowników i monitoruje skuteczności działań, jednocześnie informuje dyrektora przedszkola o wynikach kontroli i skali zjawiska.
- Dyrektor lub upoważniona osoba niezwłocznie powiadamia innych rodziców o wystąpieniu przypadku choroby pasożytniczej, z zaleceniem codziennej kontroli czystości skóry i głowy dziecka oraz czystości skóry i głowy domowników w celu prowadzenia jednolitej współpracy w działaniach na linii pracownicy placówki - rodzice/ opiekunowie prawni.
- W trakcie leczenia dziecko powinno pozostać w domu co najmniej 3 dni, aby zapobiec przenoszeniu się pasożyta na inne dzieci. Dziecko wraca do przedszkola po co najmniej 3 dniach od wykrycia wszy i po zakończonym leczeniu z czystą głową/ skórą.
- Rodzice/opiekunowie prawni dziecka, po przebytej chorobie pasożytniczej skóry głowy (jeśli zaistnieje taka potrzeba) zobowiązani są do dostarczenia zaświadczenia lekarskiego, że dziecko jest zdrowe, i może uczęszczać do przedszkola.

4. 3. W przypadku gdy rodzice zgłoszą trudność w przeprowadzenia kuracji (np. brak środków finansowych na zakup preparatu), dyrektor przedszkola we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej, udzielają rodzicom/prawnym opiekunom niezbędnej pomocy.

4. 4. W sytuacji stwierdzenia nieskuteczności zalecanych działań, nauczyciel zawiadamia o tym dyrektora przedszkola w celu podjęcia bardziej radykalnych kroków (zawiadomienie Ośrodka Pomocy Społecznej o konieczności wzmożenia nadzoru nad realizacją funkcji opiekuńczych przez rodziców/ opiekunów prawnych oraz udzielenia potrzebnego wsparcia dziecku.

5. Sposób prezentacji procedury

5. 1. Umieszczenie treści dokumentu na stronie internetowej przedszkola i tablicy ogłoszeń (w razie wystąpienia choroby).

5. 2. Zapoznanie rodziców z obowiązującą w placówce procedurą na zebraniach organizacyjnych w miesiącu wrześniu każdego roku szkolnego.

5. 3. Zapoznanie wszystkich pracowników przedszkola z treścią procedury (potwierdzenie podpisem)

6. Tryb dokonywania zmian w procedurze

6. 1. Wszelkich zmian w opracowanej procedurze może dokonać z własnej inicjatywy lub na wniosek Rady Pedagogicznej dyrektor placówki. Wnioskodawcą zmian może być również Rada rodziców.

6. 2. Proponowane zmiany nie mogą być sprzeczne z prawem.

6. 3. Procedura wchodzi w życie z dniem 1 września 2025 roku.

7. Objawy, leczenie, profilaktyka i zapobieganie chorobom pasożytniczym skóry i głowy.

WSZAWICA: jest chorobą zakaźną, powodowana przez pasożyty – wesz głowową. Pasożyt ten żyje wyłącznie na owłosionej skórze głowy człowieka i żywi się krwią człowieka.

Larwy wszy (gnidy) mają kolor biało – brązowy, a rozmiarem przypominają główkę szpilki. Pasożyt żywi się wyłącznie krwią człowieka. W miejscu ukąszenia powstaje niewielkie zgrubienie, które swędzi i piecze. Wszawica najczęściej szerzy się wśród dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Do zakażenia wszami dochodzi najczęściej przez kontakt bezpośredni lub pośredni przez np. czapki, grzebień, szczotki itp.

Po około 3 tygodniach od złożenia jaj wykluwają się z nich młode osobniki. Samo leczenie jest bardzo proste. Polega na stosowaniu środków owadobójczych na skórę owłosioną głowy. Wszystkie te środki można bez problemu zakupić w aptece a samo leczenie wykonywać zgodnie z ulotką dołączoną do leku. Należy przy tym pamiętać że leczenie powinno objąć się wszystkich domowników. W przypadku powikłań bakteryjnych należy zasięgnąć opinii lekarza – konieczne w tym wypadku będzie stosowanie antybiotyków.

Odzież osoby chorej jak też i pościel należy wyprać i wyprasować, a szczotki i grzebienie należy wyrzucić, bądź wymoczyć w środku zabijającym wszy. Dodatkowo warto wiedzieć, że wesz głowowa nie potrafi przeżyć bez swojego żywiciela – człowieka dlatego też odkażanie domu lub mieszkania nie jest konieczne. Wesz głowowa nie bytuje na zwierzętach domowych (pies, kot) dlatego nie trzeba przeglądać sierści zwierząt w obawie że mogą być przyczyna zakażenia. Wszy nie skaczą i nie pływają i dlatego do zakażenia może dojść jedynie przez bezpośredni kontakt głowy z głową. Problem dotyczy w równym stopniu chłopców i dziewczynek. Wiadomo jednak, że dzieci z dłuższymi włosami łatwiej mogą zostać zainfekowane.

Należy sprawdzać głowę dziecka raz na 2 tygodnie oraz po każdym powrocie dziecka z wakacji lub wycieczek.

Profilaktyka i zapobieganie. Zaleca się aby:

- Profilaktyczna kontrola włosów dzieci stała się nawykiem rodziców, zwłaszcza jeżeli w szkole (rodzeństwo) lub w przedszkolu panuje wszawica. Istnieje duże prawdopodobieństwo zarażenia.
- Domownicy nie korzystali wspólnie z rzeczy osobistego użytku, takich jak: grzebienie lub szczotki, gumki do włosów, ręczniki, czapki, szaliki i inne ubrania.
- Unikać bezpośredniego kontaktu głowami (włosami) z innymi ludźmi. Zasada ta dotyczy przede wszystkim dzieci. Występowanie wszawicy wśród dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym nasila się w okresie wakacyjnym przede wszystkim wśród dzieci młodszych, które nie posiadają jeszcze umiejętności samodzielnego dbania o higienę osobistą. Przebywanie osób w skupiskach podczas wyjazdów, w tym także wspólne przebywanie, zabawa i wypoczynek sprzyjają rozprzestrzenianiu się wszawicy.

Wskazania profilaktyczne dla rodziców i dzieci przed wyjazdem na zorganizowane formy wypoczynku (kolonie, obozy, zielone szkoły):

- Związywanie długich włosów lub krótkie fryzury ułatwiają pielęgnację skóry głowy i włosów.

- Posiadanie i używanie wyłącznie swoich przyborów higienicznych do pielęgnacji skóry i włosów.
- Mycie skóry głowy i włosów w miarę potrzeb (nie rzadziej niż raz w tygodniu)
- Wyposażenie dzieci w środki higieniczne takie jak : szampon z odżywką ułatwiające rozczesywanie i wyczesywanie włosów.
- Po powrocie do domu systematyczne sprawdzanie czystości głowy i włosów oraz systematyczne kontrole w okresie uczęszczania dziecka do przedszkola, szkoły. W przypadku zauważenia jaj pasożytów (gnid) na włosach lub wszy we włosach (przy skórze) należy zastosować dostępne w aptece preparaty, które skutecznie likwidują pasożyty i ich jaja. W obecnej dobie występujące w sprzedaży środki zwalczające wszawicę są wysoko skuteczne. W sytuacji wystąpienia wszawicy u dziecka, kuracji powinni poddać się wszyscy domownicy. W przypadku podejrzenia zakażenia wszawicą podczas pobytu dziecka w przedszkolu czy szkole należy poinformować o powyższej sytuacji, zawiadomić wychowawcę lub dyrektora placówki.

Działania placówki, nauczanie, wychowanie:

- Przekazanie informacji wszystkim rodzicom o konieczności systematycznego sprawdzania czystości skóry głowy i włosów u dzieci.
- W przypadku stwierdzenia występowania wszawicy u niektórych dzieci należy poinformować rodziców, o konieczności wykonania zabiegów leczniczych u wszystkich domowników.
- W przypadku podejrzenia o wystąpieniu wszawicy wśród dzieci należy zorganizować przeprowadzenie kontroli czystości skóry głowy przez osoby upoważnione tych dzieci, których rodzice wyrazili pisemną zgodę na objęcie ich dziecka profilaktyczną opieką zdrowotną (przegląd czystości głowy).
- Nauczyciel, informuje dyrektora placówki o skali zjawiska, natomiast rodzicom przekazuje informacje o stanie czystości włosów i skóry głowy ich dziecka oraz informacje dotyczące prowadzenia koniecznych zabiegów higienicznych..

- W miarę potrzeby dyrektor placówki może zorganizować działania edukacyjne dotyczące w/w problematyki skierowane do dzieci, rodziców/opiekunów prawnych, nauczycieli.
- W przypadku wystąpienia trudności w rozwiązaniu problemu np. w rodzinach o niskim statusie socjalno–ekonomicznym należy podjąć współpracę z władzami samorządowymi – Ośrodkiem Pomocy Społecznej, w celu udzielenia wsparcia tym rodzinom w rozwiązaniu problemu wszawicy wśród wszystkich domowników.

Czynności w sali przedszkolnej po wykryciu wszawicy:

- Pranie i dezynfekcja tkanin
 - Wyprać w temp. min. 60°C: pościel, ręczniki, koce, poduszki materiałowe, śpiworki używane w sali.
 - Jeśli pranie w wysokiej temperaturze jest niemożliwe – rzeczy można zamknąć w szczelnej torbie foliowej na 10–14 dni (wszy i gnidy giną bez dostępu do żywiciela).
- Czyszczenie zabawek i pomocy
 - Zabawki miękkie (maskotki, lalki z włosami) – uprać lub odizolować na 2 tygodnie.
 - Zabawki plastikowe – umyć w wodzie z detergentem.
- Meble i dywany
 - Dokładnie odkurzyć dywany, wykładziny, tapicerowane meble.
 - Odkurzacze po użyciu należy opróżnić/wyrzucić worek.
- Przybory osobiste dzieci

- Sprawdzić, czy każde dziecko ma własny grzebień, szczotkę do włosów, czapkę – nie wolno ich współdzielić.
 - Jeśli w sali są „kąciki przebieranek” z nakryciami głowy lub perukami – należy je odizolować i uprać/przetrzymać w zamknięciu przez 2 tygodnie.
- Codzienna profilaktyka
 - Przez najbliższe 2 tygodnie warto codziennie odkurzać salę i kontrolować włosy dzieci.
 - Informować rodziców, aby regularnie sprawdzali głowy dzieci i przeprowadzali leczenie zgodnie z instrukcją.

ŚWIERZB: jest choroba wywołana przez wewnętrznego pasożyta *Sarcoptes scabiei*. Świerzb objawia się różnopostaciową swędzącą wysypką z typowym umiejscowieniem – brzuch, piersi, narządy płciowe, ręce, przestrzenie pomiędzy palcami, u dzieci niemal na całym ciele. Świerzbowiec drążąc w skórze korytarze powoduje świąd. Człowiek drapiąc skórę może dodatkowo ją uszkadzać oraz zarazić bakteriami ropotwórczymi. Dochodzi do powstania na skórze pęcherzyków, grudek oraz reakcji alergicznych. Do zakażenia dochodzi poprzez bezpośredni kontakt z chorym, zarażone przedmioty – pościel, ręczniki, bielizna, ubrania. Leczenie na własną rękę nie powinno być stosowane.

Świerzb jest chorobą wysoce zakaźną i zawsze powinien być zdiagnozowany przez lekarza i leczony odpowiednimi środkami dostępnymi tylko na receptę. Należy pamiętać o leczeniu całej rodziny, aby zapobiec ponownym zakażeniom.

Profilaktyka i zapobieganie :

- Codzienna kąpiel całego ciała, częste mycie rąk.
- Codzienna zmiana bielizny osobistej,
- Częsta zmiana bielizny pościelowej, pranie jej w wysokiej temperaturze i prasowanie,
- Częsta zmiana odzieży, właściwe jej pranie i prasowanie

- Spanie na oddzielnych posłaniach
- Używanie wyłącznie własnych przedmiotów osobistego użytku – ręczniki.

W razie potrzeby, w trudnych sytuacjach (duży zasięg występowania wszawicy, świerzbu, przewlekłe jej występowanie, trudne do rozwiązania przypadki) dyrektor placówki może zwrócić się o ukierunkowanie działań w rozwiązywaniu problemu do właściwej, terenowej powiatowej stacji sanitarno - epidemiologicznej.